

Οι Μακεδόνες στη Διασπορά

Οι ελληνικές παροικίες της Κεντρικής Ευρώπης - Ουγγαρίας
17^{ος} - 18^{ος} - 19^{ος} αι.

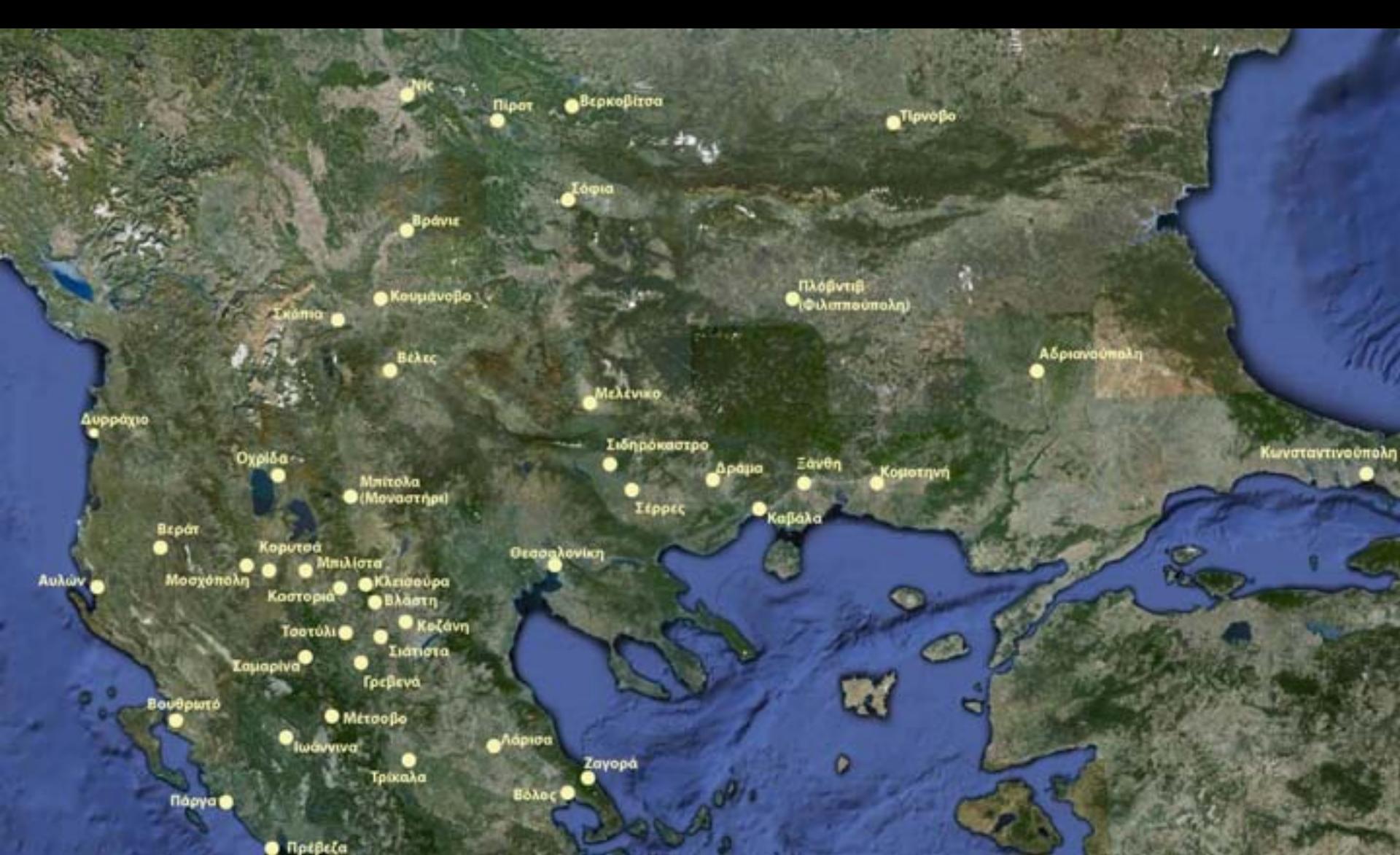

Η έλλειψη ασφάλειας
και σταθερότητας λόγω
της επέκτασης των
Οθωμανών στα
Βαλκάνια προκάλεσε τον
16^ο αι. έντονες
μετακινήσεις , ατομικές
ή ομαδικές, πληθυσμών
προς την Κεντρική
Ευρώπη.

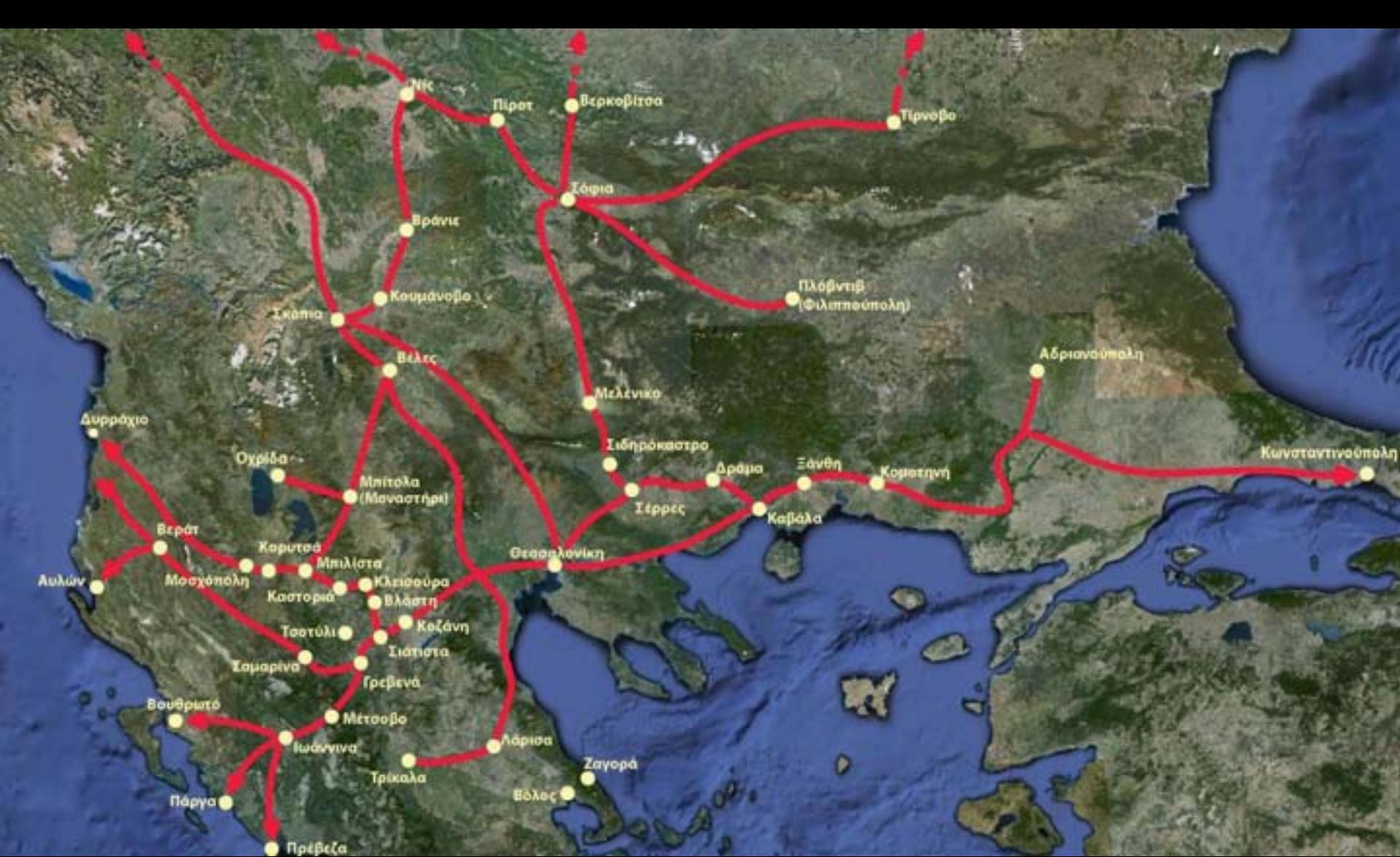
Τελικοί προορισμοί τους,
Αψβουργικές χώρες και
γερμανικές περιοχές,
Πολωνία, Ρωσία,
Ουκρανία.

Παράλληλα, η σταδιακή ενσωμάτωση της οθωμανικής αγοράς στην παγκόσμια οικονομία και ο προσανατολισμός του οθωμανικού εμπορίου προς την ευρωπαϊκή ζήτηση δημιούργησε νέες οικονομικές συνθήκες και ευκαιρίες για τους Οθωμανούς υπηκόους και κυρίως για τους χριστιανούς.

Έτσι, έμποροι και τεχνίτες από πόλεις κυρίως της Μακεδονίας, της Ηπείρου και της Θεσσαλίας, μετανάστευσαν σε πόλεις της Κεντρικής Ευρώπης και έπαιζαν σημαντικό ρόλο στην διακίνηση των εγχώριων αγαθών και των δυτικών προϊόντων...

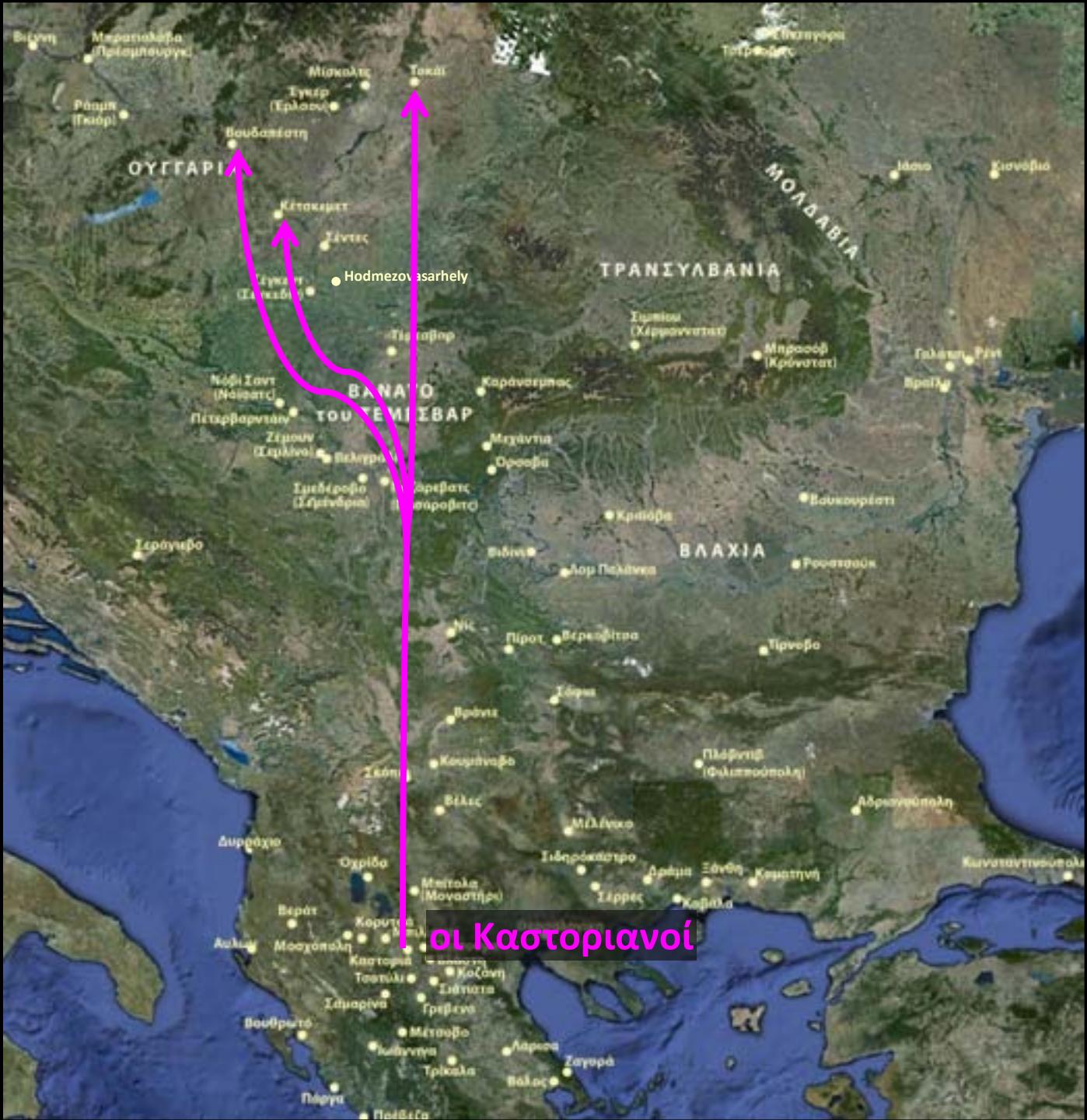
... ακολουθώντας συγκεκριμένες πορείες και διαδρομές για να φτάσουν στον προορισμό τους.

Με βάση την καταγωγή τους συνήθως, μετακινούνται και εγκαθίστανται σε πόλεις που έχουν ήδη εγκατασταθεί συντοπίτες τους.

Ενδεικτικά,...

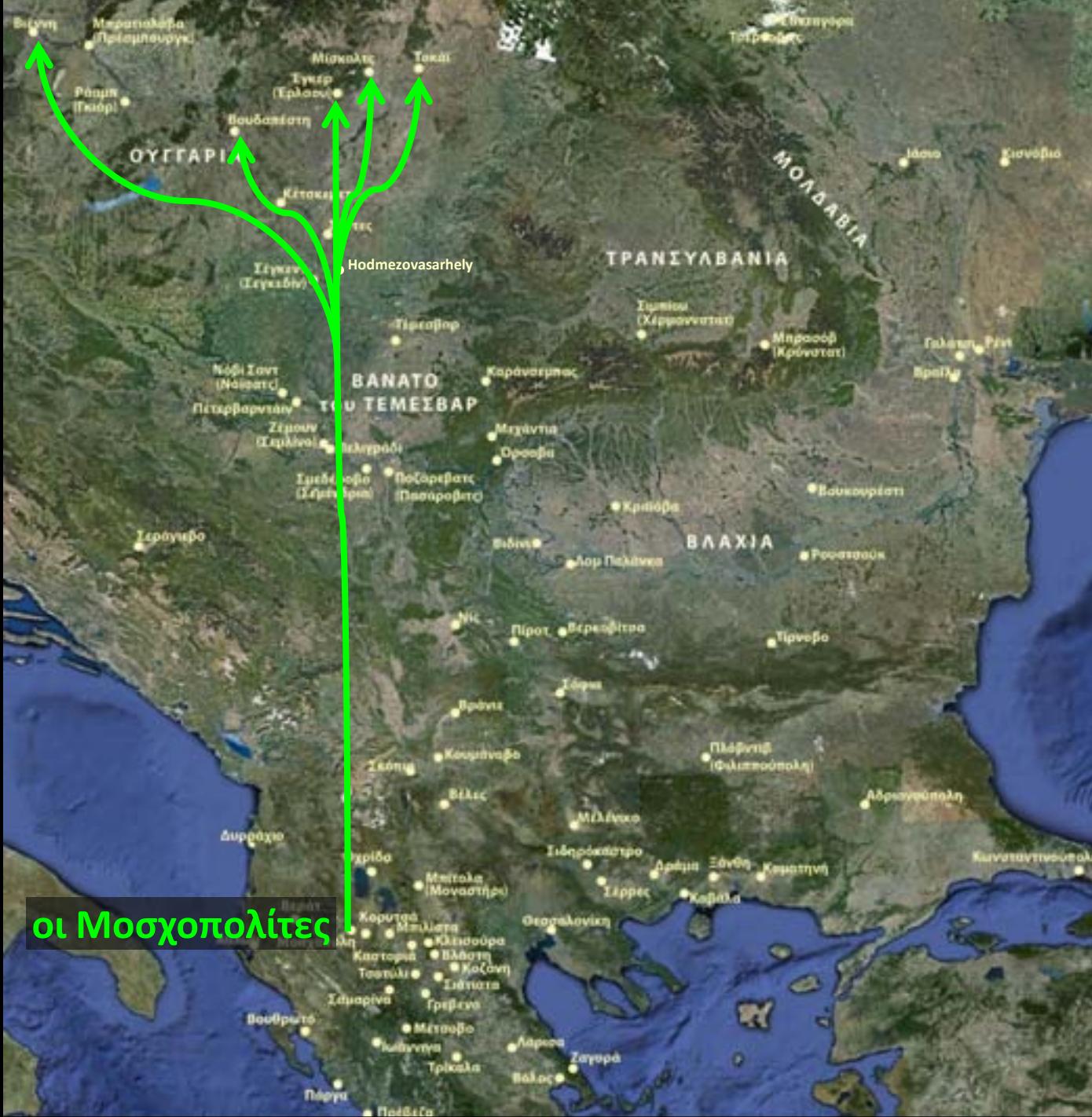

Με βάση την
καταγωγή τους
συνήθως,
μετακινούνται και
εγκαθίστανται σε
πόλεις που έχουν
ήδη εγκατασταθεί
συντοπίτες τους.
Ενδεικτικά,...

Με βάση την καταγωγή τους συνήθως, μετακινούνται και εγκαθίστανται σε πόλεις που έχουν ήδη εγκατασταθεί συντοπίτες τους.

Ενδεικτικά,...

Με βάση την καταγωγή τους συνήθως, μετακινούνται και εγκαθίστανται σε πόλεις που έχουν ήδη εγκατασταθεί συντοπίτες τους.

Ενδεικτικά,...

Εκείνη την εποχή,
οι βασικές οδοί
μεταναστεύσεων
Ελλήνων και
Μακεδονοβλάχων
κατευθύνονταν
κυρίως προς πόλεις
της Κεντρικής
Ευρώπης, Ουγγαρία,
Αυστρία και προς
την Ουκρανία.

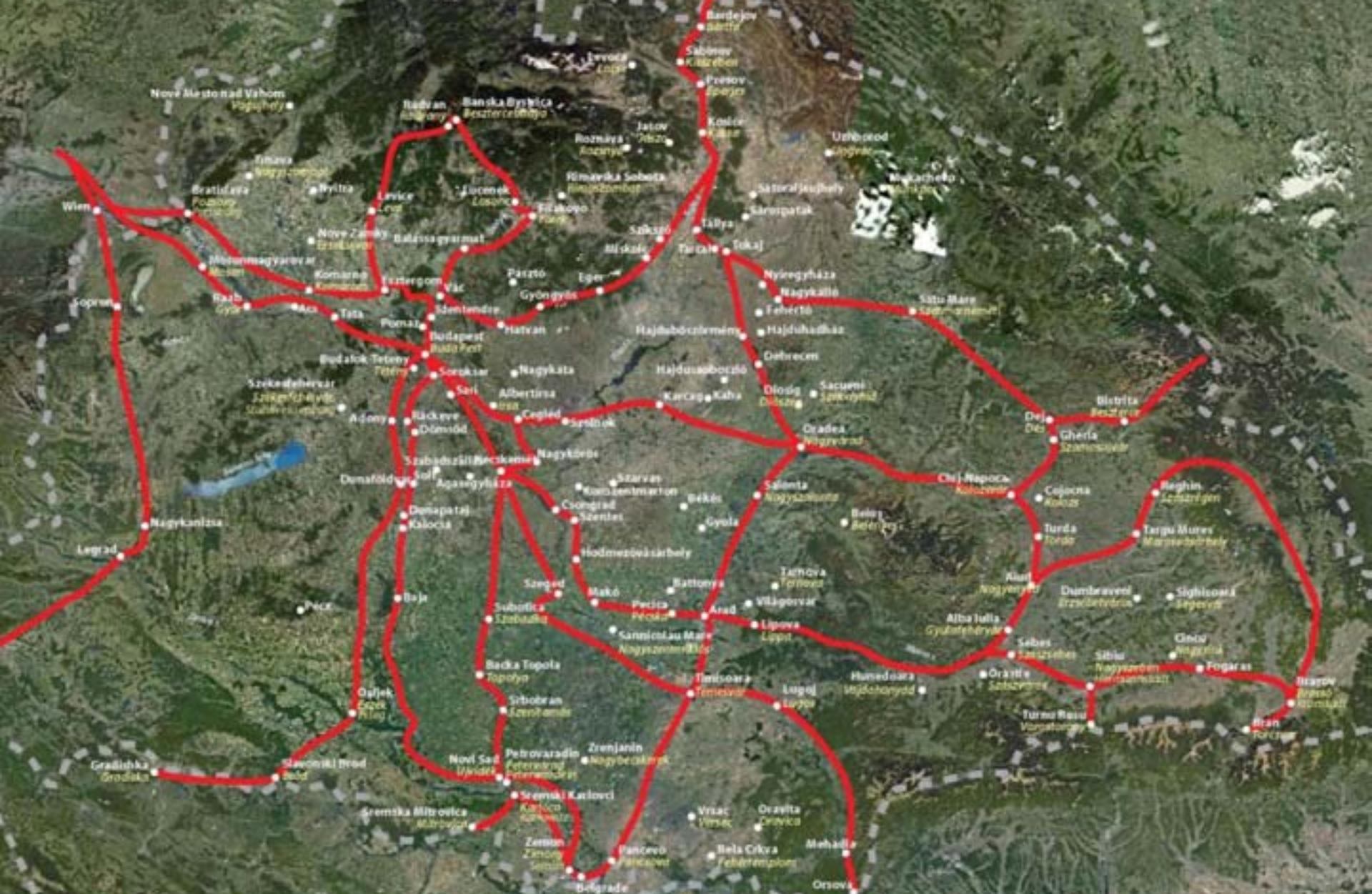

Η είσοδος των μεταναστών στην Αψβουργική Μοναρχία
γινόταν μέσω των μεθοριακών σταθμών.

Βασικότερο πεδίο επαγγελματικής απασχόλησης των Ελλήνων παροίκων της Ουγγαρίας ήταν το εμπόριο. Οι μορφές εμπορίας που επέλεγαν, εξαρτώνταν συνήθως από τις ιδιαίτερες συνθήκες που επικρατούσαν στους χώρους εμπορίας και υποδοχής.

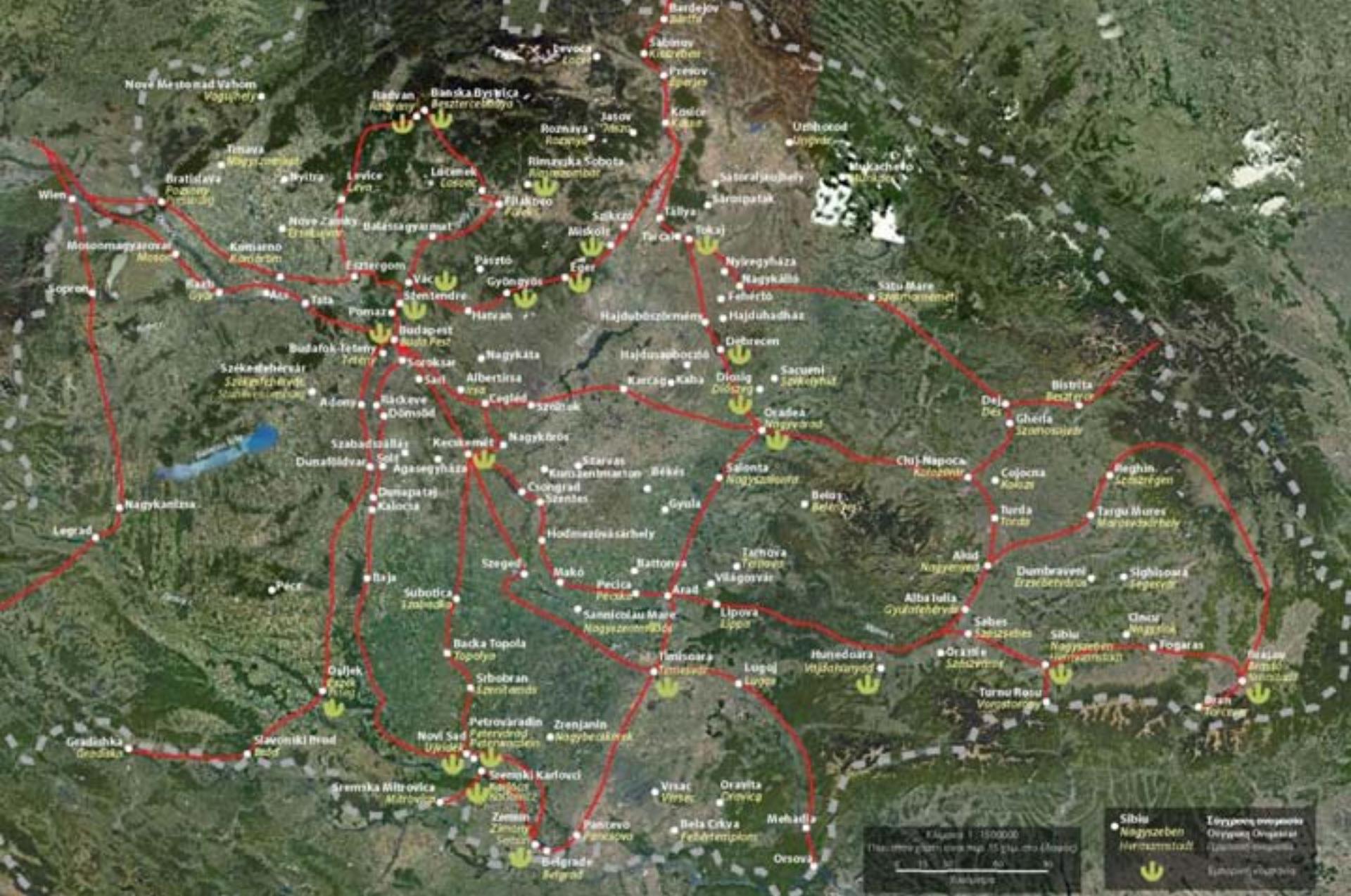
Στο ουγγρικό βασίλειο δραστηριοποιούνταν τρεις βασικοί τύποι Ελλήνων εμπόρων: οι πλανόδιοι ή μετακινούμενοι έμποροι που κάλυπταν τις ανάγκες του αγροτικού πληθυσμού, οι εγκατεστημένοι στη χώρα που άνοιγαν καταστήματα για την πώληση του εμπορεύματος τους και εκείνοι που μετέφεραν προϊόντα.

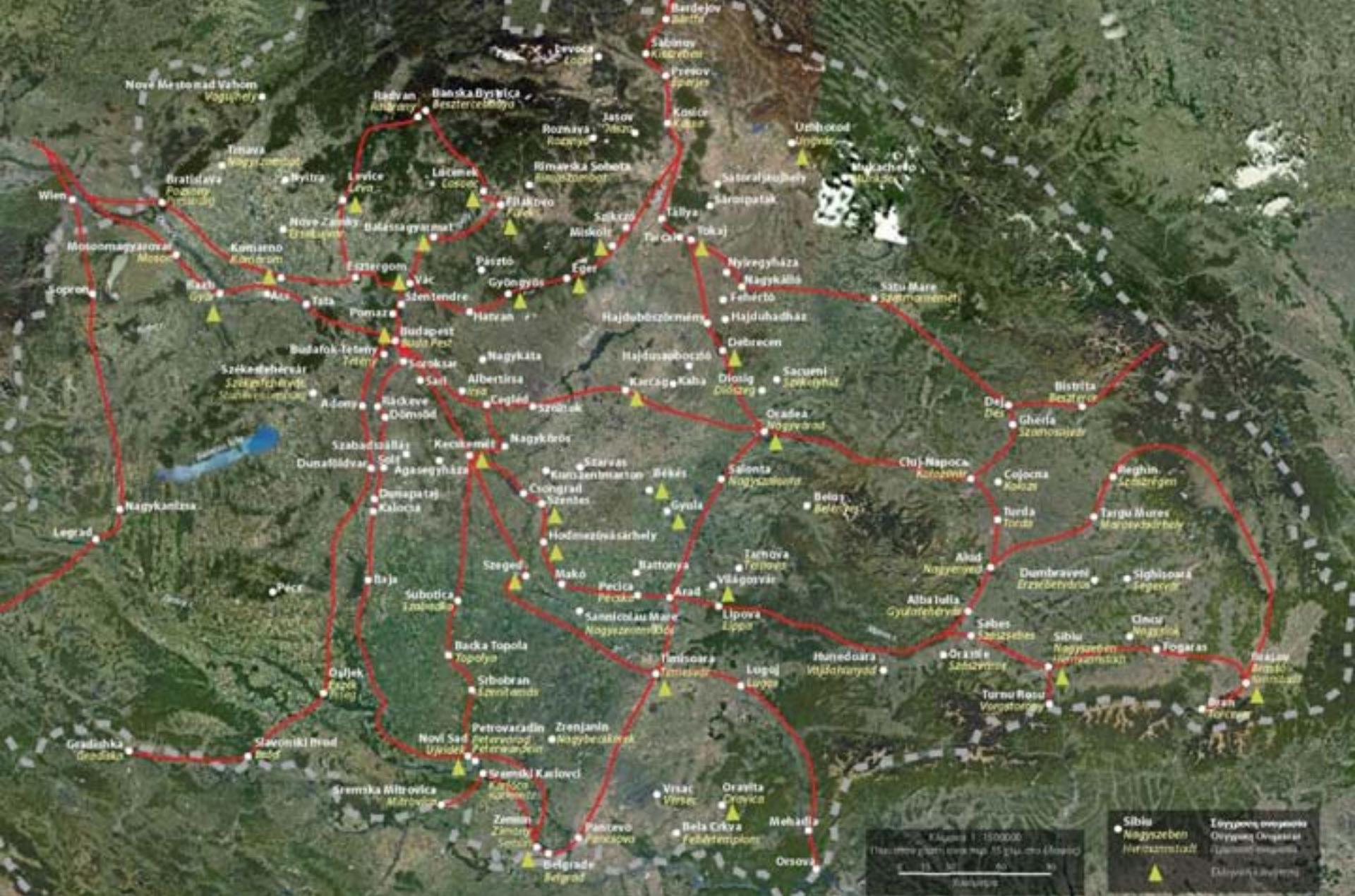
Έτσι, δημιουργήθηκε το δίκτυο επικοινωνίας των εμπόρων μεταξύ των πόλεων της Αψβούργικης μοναρχίας.

Οι μαζικές μετακινήσεις Ελλήνων και Βλάχων από τη Μακεδονία προς την Ουγγαρία συντέλεσαν στην αύξηση των ελληνικών εμπορικών παροικιών σε πόλεις και κωμοπόλεις της ουγγρικής ενδοχώρας.

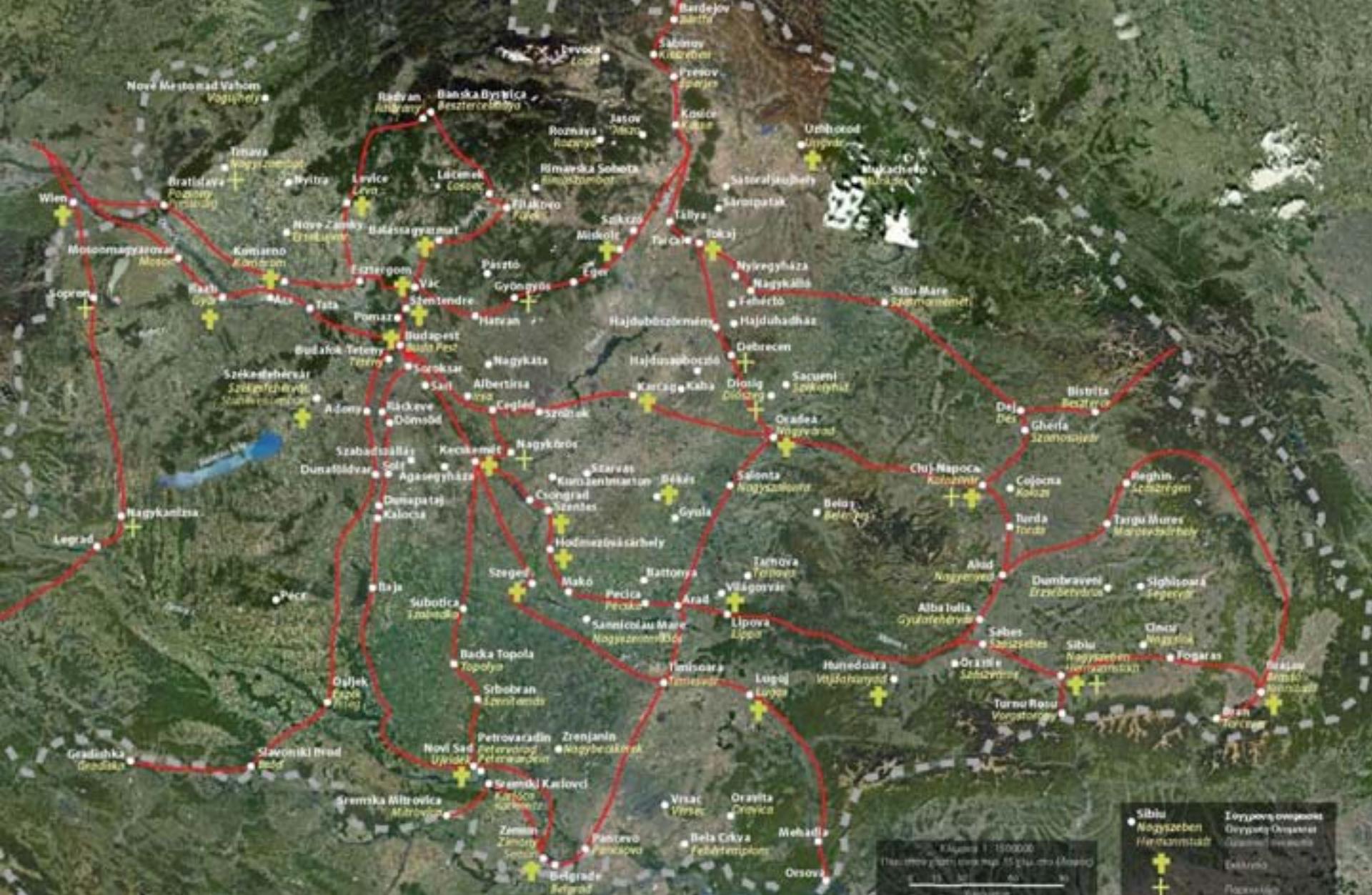
Για τους Οθωμανούς υπηκόους που μετανάστευσαν στα αψβουργικά εδάφη, η οργάνωση τους σε συλλογικούς οργανισμούς εκπροσώπησης απέναντι στην πολιτική εξουσία των χωρών υποδοχής αποτελούσε αναγκαία συνθήκη για την οργάνωση της κοινωνικής και οικονομικής τους ζωής.

Έτσι, δημιουργήθηκαν σε πολλές πόλεις εμπορικές κομπανίες...

...καθώς και ελληνορθόδοξες κοινότητες.

Βασικό μέλημα ήταν η ανέγερση ορθόδοξου ναού και κοιμητηρίου, συμβόλου της κοινωνικής ενότητας για τα μέλη της κοινότητας και της παροικίας...

Σημαντικό ρόλο στη εκπαιδευτική ανασύνταξη του παροικιακού ελληνισμού της Ουγγαρίας έπαιξε ο Κοζανίτης **Χαρίσιος Μεγδάνης**.

...και η ίδρυση σχολείων, η επάνδρωσή τους με ικανούς διδασκάλους και η δημιουργία βιβλιοθηκών.

Στον κατάλογο των Ούγγρων ευγενών, ελληνορθόδοξης καταγωγής συμπεριελήφθησαν και γόνοι επώνυμων μακεδονικών οικογενειών

Ανδρέας Ντέρας (1741)

Απόστολος Μάνος (1712)

Ιωάννης Μανούσης (1827)

Κύριλλος και Χριστόφορος Νάκος (1784)

Πέτρος Μοτσόνης (1783)

Γιώργος Πασχάλης (1765)

Διονύσιος Πόποβιτς (1797)

Σίμων Σίνας (1818)

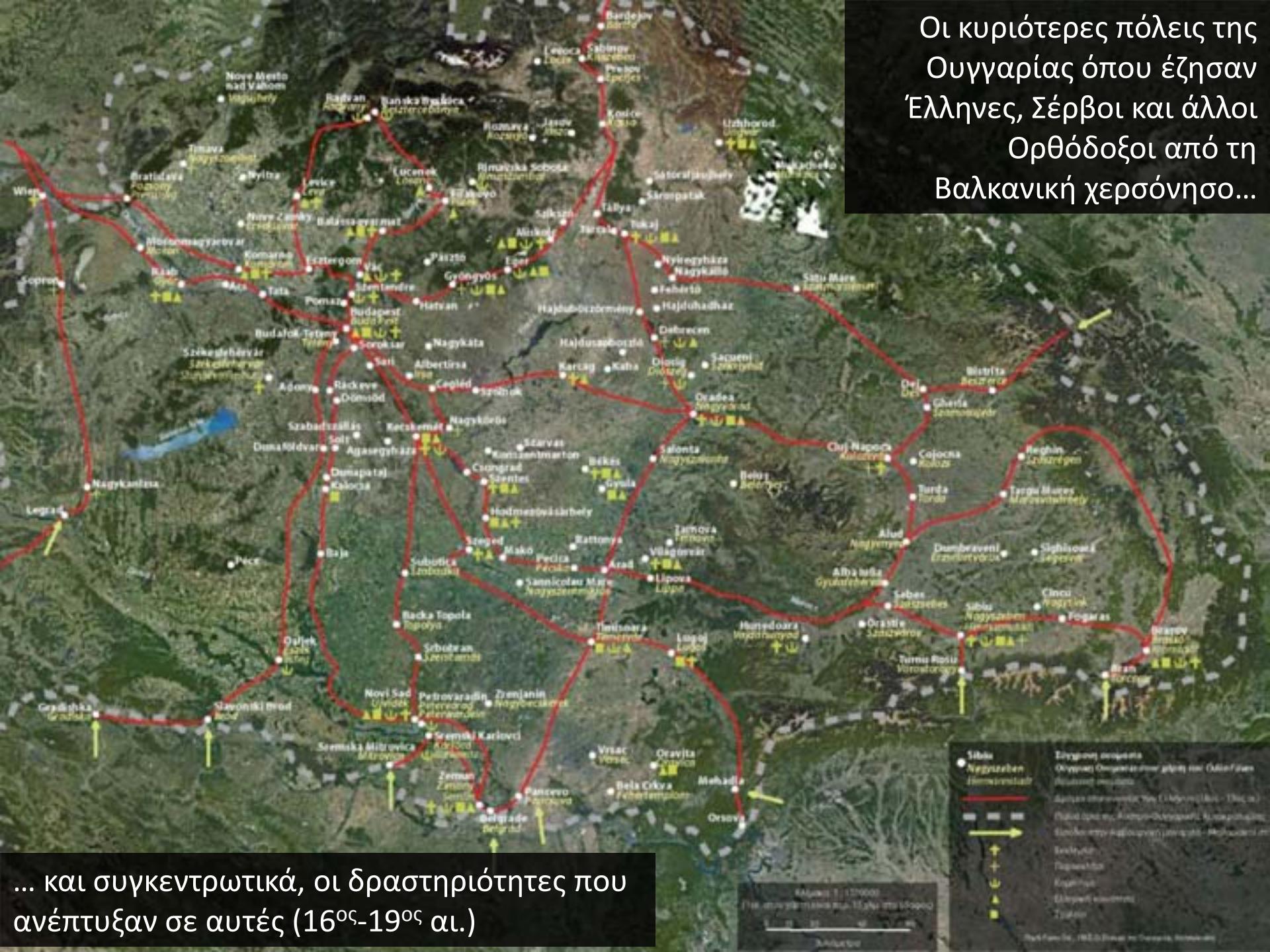
Γεώργιος Τακάτσης (1822)

Κωνσταντίνος Τέρπκος (1825)

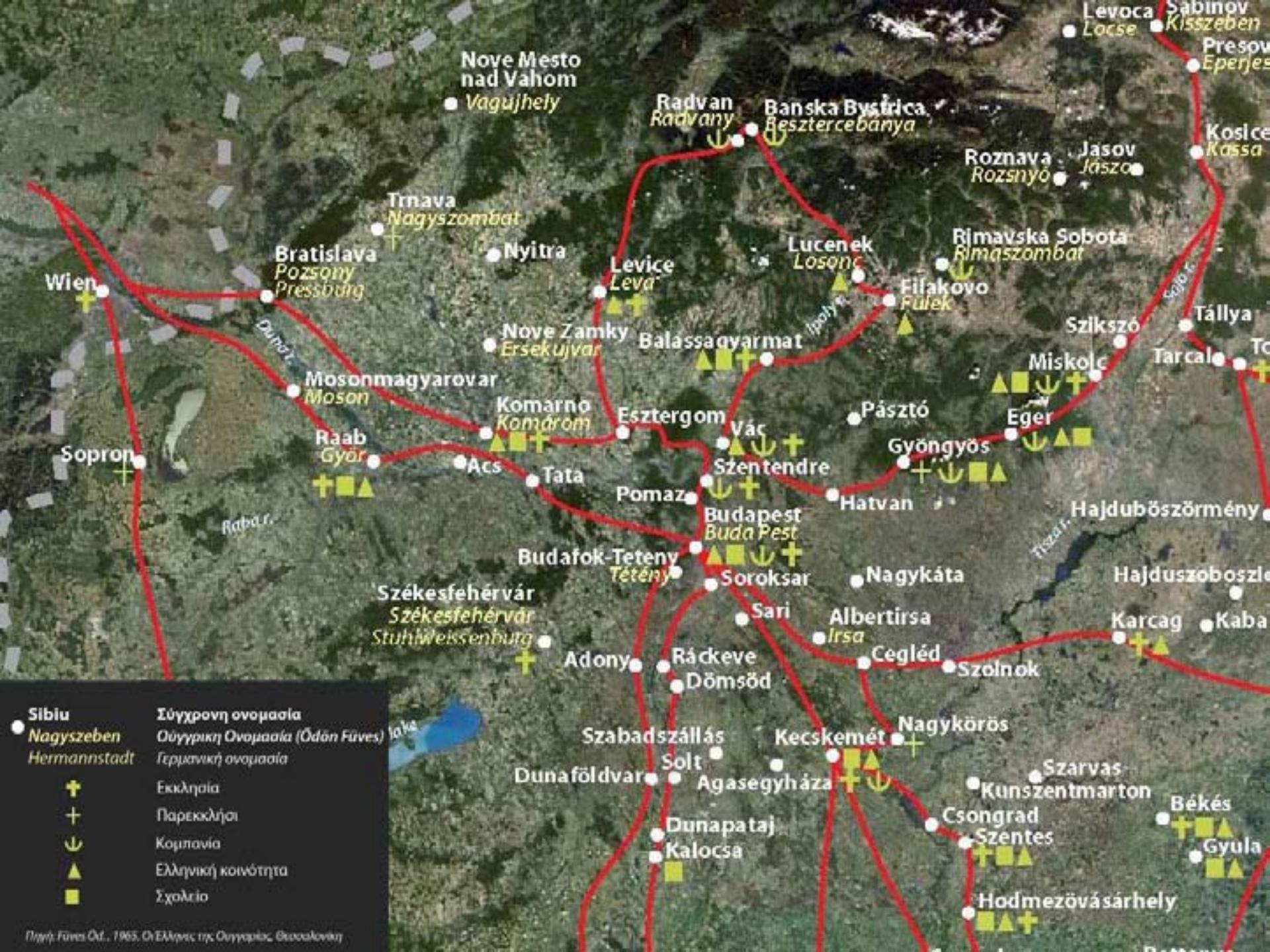
Παύλος Σακελλαρίου (1884)

Η μετακίνηση των Ελλήνων και των Μακεδονοβλάχων και η δημιουργία ελληνικών κοινοτήτων και εμπορικών κομπανιών έπαιξε σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση του οικονομικού και κοινωνικού χαρακτήρα των πόλεων στις χώρες υποδοχής και επηρέασε τη ζωή των κατοίκων στις πόλεις αυτές.

Οι κυριότερες πόλεις της
Ουγγαρίας όπου έζησαν
Έλληνες, Σέρβοι και άλλοι
Ορθόδοξοι από τη
Βαλκανική χερσόνησο...

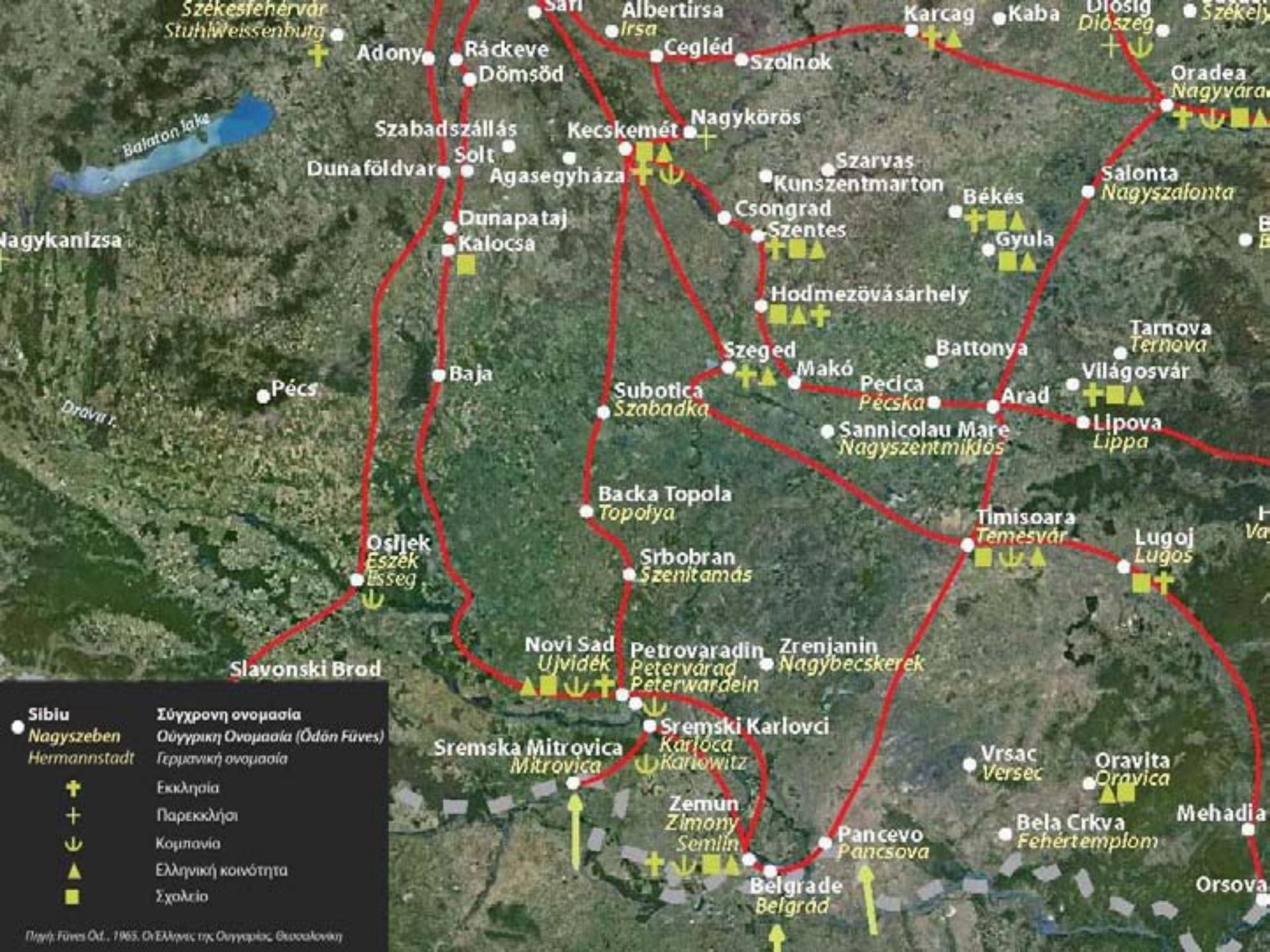

... και συγκεντρωτικά, οι δραστηριότητες που
ανέπτυξαν σε αυτές (16^ος-19^ος αι.)

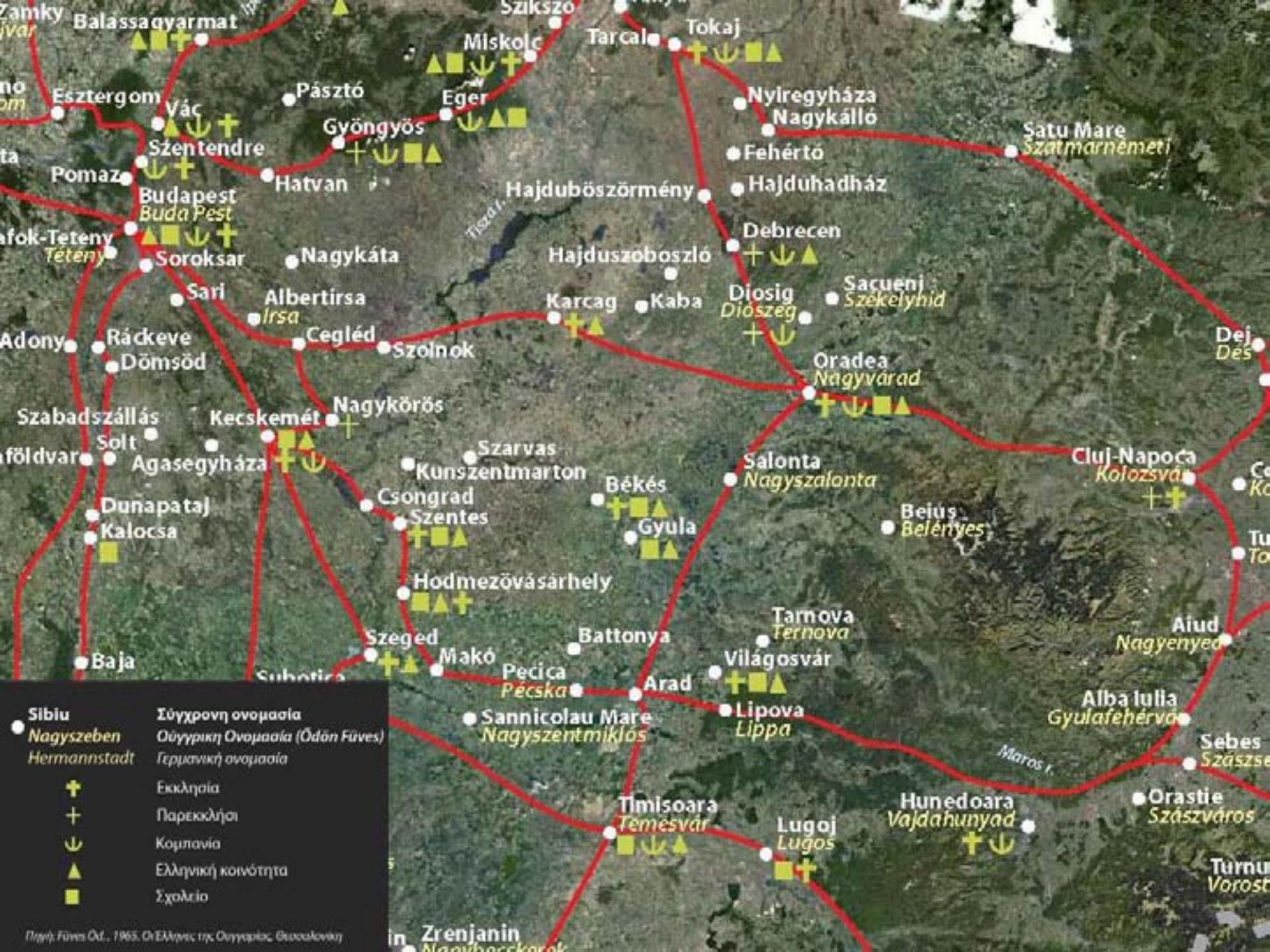
Sibiu
Nagyszeben
Hermannstadt

✚ Εκκλησία
✚ Παρεκκλήσι
✚ Κομπανία
▲ Ελληνική κοινότητα
■ Σχολείο

Sibiu
Nagyszeben
Hermannstadt

- ✚ Εκκλησία
- ✚ Παρεκκλήσι
- ✚ Κομιανία
- ▲ Ελληνική κοινότητα
- Σχολείο

Oι χάρτες προέρχονται από ψηφιακή επεξεργασία των χαρτών του Άπ. Βακαλόπουλου και του Öd. Füves σε σύγχρονο υπόβαθρο και στηρίζονται στα κείμενα του Iκ. Μαντούβαλου και του Öd. Füves.

Βιβλιογραφία:

Füves Öd. , 1965. *Oι Έλληνες της Ουγγαρίας*, Θεσσαλονίκη

Βακαλόπουλος Απ., 1964. *Iστορία του Νέου Ελληνισμού*, τ. Β', Θεσσαλονίκη

Μαντούβαλος Ι. , 2011. “Μεταναστευτικές διαδρομές από τον χώρο της Μακεδονίας στην ουγγρική ενδοχώρα (17^{ος} αι. – αρχές 19^{ου} αι.)”, στο *Oι Μακεδόνες στη Διασπορά, 17^{ος}, 18^{ος} και 19^{ος} αι.*, επιμ.

I. Κολιόπουλος, I. Μιχαηλίδης, Θεσσαλονίκη: Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, :178-235

Επιστημονική Επιμέλεια:

Ευάγγελος Λιβιεράτος, Όλγα Κατσιαρδή – Hering, Ίκαρος Μαντούβαλος

Ψηφιακή επεξεργασία χαρτών σε σύγχρονο υπόβαθρο:

Αγγελική Τσορλίνη, Χρυσούλα Μπούτουρα